

Súd: Krajský súd Žilina  
Spisová značka: 10Co/56/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320201403  
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga  
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5320201403.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a sudcov JUDr. Martiny Mochnáčovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E., F. XXX/XX, právne zastúpená spoločnosťou hbr advokáti s. r. o., so sídlom Bratislava, Kalinčiakova 33, proti žalovanému: Lesné spoločenstvo Kysučné, s. r. o., so sídlom Makov 121, IČO: 36 005 843, právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s. r. o., so sídlom Čadca, Potočná 2835/1 A, o zaplatenie 4.250 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobkyne a odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 16C/24/2020-642 zo dňa 23.11.2022, v spojení s opravným uznesením č. k. 16C/24/2020-742 zo dňa 10.2.2023, takto

### rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Odvolanie žalobkyne proti výroku I. o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 2.656,25 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 2.656,25 eur od 2.6.2020 do zaplatenia odmieta.

Žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.656,25 eur s príslušenstvom (výrok I.) a vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.).

2. Primárne sa súd prvej inštancie zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne, v ktorej spojitosti dospel záveru, že zo strany žalovaného nebolo preukázané, že žalovaná nebola v rozhodnom období, t. j. od 1.1.2017 do 31.12.2019 podielovou spoluvlastníčkou vo vzťahu k sporným podielom.

3. Následne konštatoval, že žalovaný získal užívaním majetku vo vlastníctve žalobkyne (bez právneho dôvodu) majetkový prospech a na úkor žalobkyne sa bezdôvodne obohatil, preto je povinný bezdôvodné obohatenie žalobkyni vydať (§ 451 ods. 1, 2 a § 456 Obč. zák.).

4. Obohatenie žalovaného spočívalo v tom, že vykonával právo nájmu k cudzej veci. Žalovaný ako užívateľ nemôže takto spotrebované plnenie vrátiť, preto je povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady, ktorá musí zodpovedať oceneniu získaného obohatenia. Okresný súd nepovažoval za sporné, že žalovaný vyplácal jednotlivým podielovým spoluvlastníkom zapísaným na LV č. XXXX náhradu za užívanie ich spoluvlastníckych podielov vo výške: v rokoch 2017 a 2018 – 150,- eur/1 podiel a v roku 2019 – 100,- eur/1 podiel. Uvedenú sumu pritom vyplácal aj tým spoluvlastníkom, s ktorými nemal uzatvorenú nájomnú zmluvu. Uvedenú sumu, ktorú žalobkyňa od žalovaného požaduje zodpovedá podľa súdu prvej inštancie čiastkam vynaloženým v danom mieste a v danom čase za užívanie nehnuteľností vo forme nájomného (za jeden podiel).

5. Nadväzne okresný súd vypočítal výšku náhrady za užívanie podielov patriacich žalobkyni a to 10,625 nasledovne: za rok 2017 a 2018 vo výške 150,- eur/za každý podiel (10,625 podielov x 150,- eur) vo výške 1.593,75 eur x 2 = 3.187,50 eur a za rok 2019 (10,625 podielov x 100,- eur) vo výške 1.062,50 eur; spolu náhrada vo výške 4.250,- eur.

6. Pokiaľ žalovaný vzniesol námietku premlčania za rok 2017, okresný súd konštatoval, že objektívna trojročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa 9.12.2017, kedy sa konalo valné zhromaždenie ZVLK, na ktorom boli finančné prostriedky vyplácané členom združenia. Subjektívna premlčacia doba začala žalobkyni plynúť dňom prevzatia finančnej hotovosti, t. j. odo dňa 15.12.2017 (poštová poukážka na č. I. 47), a táto jej uplynula dňa 15.12.2019. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalobkyňa prevzatím finančných prostriedkov subjektívne nadobudla vedomosť o tom, že zo strany žalovaného nedošlo k plnej úhrade. Ak potom podala (č.l. 51 spisu) žalobu na súde až dňa 22.12.2022 (správne 22.4.2020 – pozn. odvol. súdu), tak jej nárok za rok 2017 považoval za premlčaný.

7. Námietku žalobkyne (okresný súd nesprávne uviedol „žalovanej“) o začatí plynutí objektívnej premlčacej lehoty k dňu 1.1.2018 (začiatok splatnosti nájmu za rok 2017) okresný súd vyhodnotil ako irelevantnú, pretože za podstatné považoval to, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. V uvedenom konaní súd prvej inštancie nemal za preukázané, že na strane žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, keď z dôvodu poznámky na LV č. XXXX žalovaný pre prebiehajúci súdny spor žalobkyni v celosti náhradu za užívanie jej spoluvlastníckych podielov z opatrnosti nevyplatil.

8. Obranu žalobkyne, že jej nárok na plnenie za rok 2017 nie je premlčaný, pretože si tento uplatnila pred upomínacím súdom dňa 9.12.2019, okresný súd posúdil ako nedôvodnú i s poukazom na § 112 Obč. zák., v zmysle ktorého ak veriteľ uplatní v premlčacej dobe právo na súde alebo inom orgáne, premlčacia doba počas konania neplynie, a to za predpokladu, že veriteľ v konaní riadne pokračuje. Z listinných dôkazov predložených žalobkyňou však vyplýva, že svoj návrh vzala späť, v dôsledku čoho Okresný súd Banská Bystrica uznesením sp. zn. 7 Up/1804/2019 zo dňa 11.6.2020 konanie zastavil, t. j. nastal stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo.

9. Na základe uvedeného okresný súd pre opodstatnenú námietku premlčania návrh žalobkyne v časti zaplata sumy 1.593,75 eur zamietol a priznal jej len nárok za rok 2018 vo výške 1.593,75 eur a za rok 2019 vo výške 1.062,50 eur.

10. Vo vzťahu k úrokom z omeškania okresný súd vychádzal zo záveru, že čas plnenia nebol medzi účastníkmi dohodnutý a nebola preukázaná ani iná výzva zo strany žalobkyne, za prvú výzvu na plnenie považoval až doručenie žaloby žalovanému, t. j. deň 1.6.2020. Následne určil ako prvý deň omeškania deň nasledujúci po doručení žaloby a až od tohto dátumu priznal žalobkyni úroky z omeškania. V prevyšujúcej časti žalobcu ohľadne úrokov z omeškania zamietol.

11. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 253 ods. 2 CSP a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému podľa pomeru jej úspechu v konaní – t. j. 25 %.

12. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obe sporové strany.

13. Žalovaný uplatnil opravný prostriedok čo do výrokov I. a III. a domáhal sa ich zmeny tak, že súd žalobu zamietne a žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

14. Argumentoval predčasnosťou posúdenia charakteru nároku uplatneného žalobou, keď si súd doposiaľ neujasnil, či na žalovaný nárok dopadá režim zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach, t. j. či sa žalobkyňa domáha priznania peňažného nároku vyplývajúceho jej z § 20 citovaného zákona, v zmysle ktorého podiel člena spoločenstva (žalovaný nesprávne uviedol „spoločnosti“) na zisku majetku určenom na rozdelenie medzi členov spoločenstva sa určí podľa pomeru účasti člena spoločenstva na výkone práv a povinností, ak zo zmluvy o spoločenstve alebo z rozhodnutia zhromaždenia nevyplýva niečo iné, alebo či sa jedná o nárok uplatňovaný titulom výplaty tzv. nájomného podľa zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v platnom znení. Žalovaný sa domnieval, že až po ustálení právneho charakteru žalovaného nároku sa bude môcť súd zaoberať aj otázkou aktívnej, resp. pasívnej vecnej legitímácie strán sporu.

15. Odvolateľ zdôraznil, že žalobkyňa a žalovaný neuzatvorili žiadnu platnú nájomnú zmluvu. Žalobkyňa preto nemá žiaden právny titul domáhať sa plnenia od žalovaného. Žalobkyňa mala so žalovaným uzatvorenú nájomnú zmluvu zo dňa 4.1.2000, ktorá však bola absolútne neplatná (skutočnosť zrejme napr. z konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4C/118/2007).

16. Žalovaný tiež poukázal na skutočnosť, že obhospodaruje pozemky v k. ú. A., ktoré sú vedené na LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX, LV č. XXXX a LV č. XXXX v celkovej výmere 555,9366 ha. Žalobkyňa si však uplatňuje podiely z hospodárskych výsledkov len z LV č. XXXX a LV č. XXXX, čo predstavuje len časť z celkovej obhospodarovanej plochy. Nie je mu preto zrejmé, z akého dôvodu si žalobkyňa uplatňuje sumu 4.250,- eur korešpondujúcu hospodárskemu výsledku z obhospodarovania celkovej výmery 555,9366 ha.

17. Zároveň za neopomenuteľnú považoval odvolateľ skutočnosť, že žalobkyňa uzatvorila dňa 11.11.2019 darovaciu zmluvu V 5272/2019 s dcérou G. B., podľa ktorej jej žalobkyňa darovala podiely na nehnuteľnostiach vedených na LV č. XXXX H. XXXX, pričom obligačné účinky danej zmluvy nastali dňom podpisu zmluvnými stranami. Z uvedeného dôvodu považoval za zrejmé, že aktívna vecná legitimácia žalobkyne na uplatnenie nárokov v danom konaní absentuje. Ku dňu podania odvolania žalobkyňa na predmetných listoch vlastníctva nie je uvedená, pričom spoluvlastnícke podiely previedla na svoju dcéru G. B. darovacou zmluvou V 5272/2022 zavkladovanou 17.1.2023.

18. Voči výrokom I., II. a III. podala odvolanie žalobkyňa a domáhala sa zmeny v zmysle žalobného návrhu.

19. Primárne poukázala, že žalovaný užíval jej spoluvlastnícky podiel počas celého roku 2017 a z dôvodu plynutia premlčacej doby považovala za rozhodujúce správne identifikovať okamih splatnosti nároku žalobkyne, ktorý podľa jej názoru mohol nastať najskôr dňa 1.1.2018, t. j. po skončení roku 2017. Valného zhromaždenia sa ani osobne ani prostredníctvom zástupcu nezúčastnila a o jeho priebehu nemala žiadnu vedomosť. Na tomto valnom zhromaždení sa pritom určila/schválila výška „nájomného“ za rok 2017 pripadajúca na 1 spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti. Skutočnosť, že žalovaný zaslal na adresu žalobkyne poštovou poukážku s čiastočnou úhradou „nájomného“ dňa 15.12.2017, nemôže podľa názoru žalobkyne vyvolať začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby. Žalovaný mohol kedykoľvek v období od 15.12.2017 do 31.12.2017, resp. po začiatku roku 2018 svoju chybu napraviť a doplatiť žalobkyňi zvyšnú sumu „nájomného“. Podľa jej názoru dňa 1.1.2018 nielen začala plynúť premlčacia doba nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale zároveň v tejto deň aj skutočne vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného zodpovedajúce nájomnému za predchádzajúci celý kalendárny rok. Taktiež až v tento deň bola žalobkyňi známa osoba zodpovedajúca za bezdôvodné obohatenie a rovnako v tento deň bolo žalobkyňi známe, že ostatným podielovým spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti nájomné bolo vyplatené a žalobkyňi nie. Dňom výplaty nájomného môže byť podľa žalobkyne najskôr dátum 31.12. príslušného roka, pretože dátum výplaty nájomného za celý rok 2017 nemôže nastať skôr, ako prišlo ku skončeniu kalendárneho roka 2017.

20. Podľa žalobkyne na strane žalovaného vzniká úmyselné bezdôvodné obohatenie, pretože rovnaké súdne konanie vedie žalobkyňa, prípadne jej sestra I. A. G. proti žalovanému už približne dvadsať rokov. Za tak dlhé časové obdobie už nemôže ísť iba „o jednorazové pochybenie žalovaného“, taktiež ho „neospravedlňuje odkazovanie na skutočnosť, že od 15.5.2014 sa vedie na Okresnom súde Čadca súdne konanie o určenie, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto konania, patria do dedičstva po zomr. A. J. a preto žalovaný z opatrnosti nevypláčil žalobkyňi náhradu v celom rozsahu“. Úmysel žalovaného možno podľa žalobkyne vyvodiť aj z príkazného listu konateľa žalovaného z 19.12.2001, ako aj z jeho výpovede na pojednávaní v konaní sp. zn. 16C/320/2016 dňa 7.10.2020.

21. Ďalej uviedla, že pokiaľ žalovaný spochybňuje jej vlastnícke právo, tak ho zaťažuje dôkazné bremeno, aby preukázal, že žalobkyňa vlastní spoločnú nehnuteľnosť v menšom podiele, než aký jej svedčí podľa údajov zapísaných v katastri nehnuteľností.

22. Zdôraznila, že z dôkazov predložených v doterajšom konaní je dostatočne zrejmé, že žalovaný približne 20 rokov žalobkyňi (a jej sestre) úmyselne nevypláca nájomné vo výške zodpovedajúcej jej spoluvlastníckemu podielu na spoločnej nehnuteľnosti a nie je preto možné hovoriť o tom, že by na jeho strane vznikalo bezdôvodné obohatenie z nebanlivosti, vyvolané omylom prípadne iným excesom.

23. Vo vzťahu k úrokom z omeškania uviedla, že žalovaný neuhradil v deň výplaty nájomného žalobkyňi odplatu zodpovedajúcu celému rozsahu ňou vlastneného spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti a preto sa dostal do omeškania vždy k 1.1. nasledujúceho kalendárneho roka, t. j. odo dňa nasledujúceho po dni, kedy bol prvýkrát povinný podielovým spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti vyplatiť nájomné.

24. V rozhodnutí súdu prvej inštancie z pohľadu žalobkyne absentovalo vysporiadanie sa s otázkou, akým spôsobom plynie premlčacia doba nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia zodpovedajúceho roku 2017. Ako žalobkyňa uvádzala už počas konania, premlčacia doba z titulu bezdôvodného obohatenia plynie za každý deň užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu

samostatne. Predostrela svoj názor, v zmysle ktorého ak žalovaný vypláca nájomné osobám, s ktorými má uzavretú nájomnú zmluvu o užívaní ich spoluvlastníckeho podielu a tieto osoby si nájomné neprevzali osobne na valnom zhromaždení, v dôsledku čoho im žalovaný nájom zaslal poštovou poukázkou, plynúce týmto osobám premlčacia doba na uplatnenie ich nárokov ako celok, nie po jednotlivých dňoch, a to práve z dôvodu existencie nájomnej zmluvy, ktorá zakladá vlastníčkovi v každom roku nárok na opakujúce sa plnenia za užívanie spoločnej nehnuteľnosti.

25. Dodala, že svoj návrh v upomínacom konaní bola nútená vziať späť, pretože nepredložila zápisnicu z valného zhromaždenia obsahujúcu rozhodnutie o výške nájomného za 1 spoluvlastnícky podiel. Domnievala sa, že uvedené nie je možné jej pričítať na ťarchu s nepriaznivými dôsledkami pre plynutie premlčacej doby. Zastavenie upomínacieho konania zavinil žalovaný, ktorého nečinnosťou (neposkytnutím zápisnice z valného zhromaždenia zo dňa 9.12.2017) bola nútená vziať svoj návrh späť.

26. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že súd prvej inštancie sa s právnym charakterom nároku uplatneného žalobou riadne a zrozumiteľne vysporiadal. Svoj nárok si uplatňuje titulom bezdôvodného obohatenia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a nie titulom zákonov uvádzaných žalovaným. Skutočnosť, že ho označuje slovom „nájomné“ vyplýva nielen z jej zvyku, ale i zo zvyku samotného žalovaného, keďže v rámci bežnej komunikácie nepoužívajú pojem „bezdôvodné obohatenie“. Je pravdou, že so žalovaným nemali v sporných rokoch 2017, 2018 a 2019 uzavretú nájomnú zmluvu, avšak žalobkyňa si svoj nárok uplatňuje titulom bezdôvodného obohatenia a nie nájomného. Argumentovala, že zásadný rozdiel medzi ňou a inými podielovými spoluvlastníkmi je v tom, že žalovaný uznáva vlastníctvo žalobkyne iba k časti podielov, ktoré má zapísané na listoch vlastníctva, a za ktoré jej „nájomné“ riadne vypláca.

27. Poukázala na to, že žalovaný svojimi tvrdeniami v odvolaní paradoxne poprel svoje vlastné skoršie tvrdenia, keď uviedol, že nie je zrejmé, prečo si žalobkyňa uplatňuje svoj nárok iba z listu vlastníctva č. XXXX H. XXXX, k. ú. A., ktoré predstavujú iba časť spoločnej nehnuteľnosti, keď žalovaný obhospodaruje i nehnuteľnosti vedené na ďalších listoch vlastníctva. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Čadca sp. zn. 16C/95/2017 (totožné konanie vedené medzi žalobkyňou a žalovaným za iné časové obdobie) vyplýva, že v danom súdnom konaní bolo okrem iného vykonané dokazovanie výsluchom štatutára žalovaného, ktorý vypovedal „výpočet vyplácania podielov sa robí podľa podielových spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XXXX, na ktorom je najväčšia výmera pozemkov a podľa toho, aký spoluvlastnícky podiel, ten ktorý podielový spoluvlastník, má sa mu vypláť náhrada“. Preto považovala za irelevantné, z akého listu vlastníctva, na ktorom je zapísaná spoločná nehnuteľnosť si žalobkyňa uplatňuje svoj nárok, dôležitým bol podľa nej fakt, že je podielovou spoluvlastníčkou spoločnej nehnuteľnosti, keďže nárok na výplatu z užívania spoločnej nehnuteľnosti počíta žalovaný iba z listu vlastníctva č. XXXX.

28. Žalobkyňa nepoprela, že darovacou zmluvou zo dňa 11.11.2019 darovala svojej dcére spoluvlastnícky podiel na spoločnej nehnuteľnosti, poprela však tvrdenie žalovaného o svojej aktívnej vecnej legitímácii. Obligačné účinky darovacej zmluvy trvali v čase od 11.11.2019 do 17.1.2023, kedy došlo k povoleniu vkladu vlastníckeho práva a obligačné účinky zmluvy boli nahradené vecnoprávnymi účinkami zmluvy, t. j. v sporných rokoch 2017, 2018 a 2019 má žalobkyňa v spore aktívnu vecnú legitímáciu.

29. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne primárne uviedol, že žalobkyňa podala odvolanie i do výroku I., v ktorom jej bolo vyhovené. To znamená, že do uvedeného výroku nebola oprávnená podať opravný prostriedok.

30. Následne uviedol, že ním vznesená námietka premlčania k uplatnenému nároku za rok 2017 je plne opodstatnená, ktorú súd i správne vyhodnotil.

31. Nadväzne vo vyjadrení k podaniu žalobkyne z 24.2.2023 žalovaný uviedol, že zotrúva na podanom odvolaní a na skutočnostiach v ňom uvedených. Nárok žalobkyne nepovažoval za preukázaný nielen čo do základu, ale i čo do výšky. Rovnako tak uviedol i v podaní zo dňa 4.4.2023.

32. Žalobkyňa v podaní z 27.3.2023 opakovane poprela tvrdenia žalovaného v súvislosti s premlčaním jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia.

33. Podaním zo 6.4.2023 žalobkyňa, v reakcii na vyjadrenie žalovaného, doplnila, že žalovaný si nesprávne vykladá právny názor Krajského súdu v Žiline obsiahnutý v uznesení zo dňa 30.6.2020 sp. zn. 6Co/194/2019, pretože krajský súd týmto uložil povinnosť súdu prvej inštancie v konaní vedenom

pod sp. zn. 4C/96/2018 ustáliť právny charakter nároku uplatneného žalobou a nie povinnosť rozhodnúť, či nárok žalobkyne je nárokom podľa zák. č. 97/2013 Z. z. alebo podľa zák. č. 504/2003 Z. z.

34. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 CSP a odvolanie žalobkyne voči výroku I. odmietol podľa § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou.

35. Odvolací súd na základe výsledkov dokazovania má preukázané, že žalobkyňa bola v rozhodnom období (od 1.1.2017 – 31.12.2019) podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci A., kat. úz. A., okres K., LV č. XXXX a LV č. XXXX v spoluvlastníckom podiele 127500/10500000-in k celku (12,75/1050), ktoré nehnuteľnosti sú spoločnou nehnuteľnosťou a ktoré sú obhospodarované prostredníctvom žalovaného. Ide teda o spoločný majetok, ktorý je takto vyznačený na liste vlastníctva a vzťahujú sa naň ustanovenia zákona č. 97/2013 Z. z. Taktiež preukázaným je, že žalovaný bez platne uzatvorenej nájomnej zmluvy užíval nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne v rozsahu na ňu pripadajúcich spoluvlastníckych podielov a nesporne žalobkyňu zaplatil za užívanie iba 2,125 spoluvlastníckeho podielu. Žalovaný preukázateľne poskytol žalobkyňu za rok 2017 dňa 15.12.2017 sumu 318,75 eur, za rok 2018 dňa 17.12.2018 sumu 318,75 eur a za rok 2019 dňa 16.12.2019 sumu 212,50 eur. Vo zvyšku žalobkyňu náhradu neposkytol.

36. Žalobkyňa uplatnenou žalobou doručenou na súd 23.4.2020 sa domáhala voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 4.250,- eur (spolu s úrokmi z omeškania). Ide o rozdiel medzi sumou, ktorá jej bola už žalovaným vyplatená (850,- eur) a sumou, ktorá jej mala byť vyplatená (5100,- eur).

37. Právna kvalifikácia žalobou uplatneného nároku – ako bezdôvodné obohatenie je náležitá. Podľa § 451 Obč. zák. „obohatením je aj obohatenie získané plnením bez právneho dôvodu“. Rozhodovacia prax súdov už ustálila, že plnením bez právneho dôvodu je aj užívanie cudzej nehnuteľnosti (pozemku) bez nájomnej zmluvy, či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec. Takýto užívateľ totiž nie je schopný vrátiť spotrebované plnenie v podobe výkonu práva užívania cudzej veci a je preto povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie peňažnou formou – čoho sa uplatnenou žalobou domáha voči žalovanému v súdnej veci aj žalobkyňa.

38. Konštatovanému napokon plne korešponduje i tvrdenie samotného žalovaného, ktorý popiera existenciu akéhokoľvek zmluvného základu medzi ním a žalobkyňou (vo vzťahu k užívaným nehnuteľnostiam). Naopak, účelovou a irelevantnou z tohto/určujúceho pohľadu je potom ďalšia odvolacia námietka žalovaného a to o „predčasnosti posúdenia charakteru nároku uplatneného žalobou, keď si súd doposiaľ neujasnil, či na žalovaný nárok dopadá režim zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločnostiach“. Súd prvej inštancie totiž vyslovil jednoznačné právne posúdenie v podobe aplikácie inštitútu bezdôvodného obohatenia.

39. Nadväzne správnu je i úvahu súdu prvej inštancie, keď pri posúdení premlčania práva z bezdôvodného obohatenia vychádzal z § 107 ods. 1, 2 Obč. zák. V predmetnom ustanovení je zakotvená tzv. kombinovaná premlčacia lehota: objektívna trojročná a subjektívna dvojročná.

40. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 Obč. zák. rozhodujúcim dňom je deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Inak povedané, pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje preukázaná vedomosť oprávneného. Žalobkyňa sa valného zhromaždenia ZVLK (kde sa rozhodlo o vyplácaní podielov) dňa 9.12.2017 nezúčastnila, teda z uvedeného dôvodu nemusela získať kvalifikovanú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia. Podľa okresného súdu dňom výplaty finančných prostriedkov z poštového poukazu, t. j. dňa 15.12.2017 už musela vedieť, že zo strany žalovaného jej nebola vyplatená suma podľa veľkosti jej podielov.

41. V okolnostiach súdnej veci aj pri akceptovaní zásadného odvolacieho stanoviska žalobkyne, a to, že „nájomné“ (za rok 2017) môže byť splatné najskôr ku dňu 1.1.2018, žalobkyňa musela najneskôr v tomto/uvedenom časovom okamihu nadobudnúť subjektívnu vedomosť (keďže jej bola známa suma finančných prostriedkov, ktorá jej bola vyplatená) o skutočnostiach, na základe ktorých samotnú žalobu podala, t. j., že plnenie zo strany žalovaného nie je jej v plnej výške vyplatené a žalovaný sa mal bezdôvodne obohatiť na jej úkor. Inými slovami, aj pri výklade momentu začatia plynutia dvojročnej

subjektívnej premlčacej doby v zmysle argumentácie žalobkyne – t. j. 1.1.2018 - je účinne vznesená námietka premlčania nároku za rok 2017, nakoľko žaloba bola podaná na súde dňa 22.4.2020.

42. Na tomto závere nič nemení vo všeobecnosti náležité poukázanie odvolateľky na spôsob výpočtu plynutia premlčacej doby, keď táto plynie za každý deň užívania nehnuteľnosti bez právneho dôvodu samostatne. Ak je teda plnenie bez právneho dôvodu poskytované postupne – po jednotlivých dňoch neoprávneného užívania spoluvlastníckeho podielu na spoločnej nehnuteľnosti - premlčacia doba začne plynúť za každý deň zvlášť v okamihu, kedy k plneniu došlo. Každá z jednotlivých platieb plnených bez právneho dôvodu má tak svoj samostatný právny osud, premlčuje sa samostatne a samostatne sa posudzuje jej prípadné omeškanie.

43. V súdnej veci však nebolo potrebné uvedené bližšie rozvádzať/konkretizovať, keďže to nemá vplyv na výšku súdom priznanej sumy z bezdôvodného obohatenia. Vo vzťahu ku každému z (samostatných) plnení bezdôvodného obohatenia za rok 2017 totiž nepochybne nastalo premlčanie pred 22.4.2020, kedy bola žaloba podaná. Iná situácia by bola v prípade, ak by žalobkyňa podala žalobu v priebehu roka 2019, kedy by sa súd musel zaoberať právom žalobkyne na zaplatenie príslušnej nepremilčanej časti jej nároku za rok 2017. Takáto situácia však v danom spore nenastala.

44. Neobstojí ani poukaz odvolateľky na žalobný návrh uplatnený v upomínacom konaní a s tým súvisiaca námietka o nepremilčaní jej nároku za rok 2017. Ako korešpondujúco relevantnej právnej úprave konštatoval súd prvej inštancie, ak veriteľ (§ 112 OZ) v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo na inom príslušnom orgáne, premlčacia doba počas konania neplynie, a to za predpokladu, že veriteľ v konaní riadne pokračuje. Strana sporu v konaní riadne pokračuje, ak svojimi procesnými úkonmi nebráni riadnemu priebehu konania, takže toto konanie sa môže skončiť vydaním rozhodnutia vo veci samej alebo súdnym zmiernom (tzv. meritórnym skončením konania).

45. Žalobkyňa si svoj nárok síce uplatnila v rámci upomínacieho konania, svoj návrh však vzala späť, v dôsledku čoho bolo konanie zastavené. Ak sa teda súdne konanie o uplatnenom práve v dôsledku späťvzatia žaloby zastavilo, nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo. Bezpredmetnou tu ostáva konštrukcia žalobkyne, že k zastaveniu konania (po späťvzatí návrhu žalobkyňou) malo dôjsť z dôvodu pasivity žalovaného v spore.

46. Odvolací súd sa nestotožnil ani s odvolacou námietkou žalovaného smerujúcou k výpočtu výšky priznaného bezdôvodného obohatenia. V prejednávanej veci bola jasným spôsobom preukázaná výška podielov žalobkyne na dotknutých nehnuteľnostiach, ktorých sa vyplácanie „nájomného“ zo strany žalovaného týkalo a za ktorého žalobkyňi náhrada nebola vyplatená, ako aj výška nájomného vyplácaná iným spoluvlastníkom. Pokiaľ nebola žalobkyňi bezdôvodne vyplatená náhrada za 10,625 podielov, pri výške nájomného 150,- eur za rok 2017 a za rok 2018 - za jeden podiel činí celková suma pre žalobkyňu 1.593,75 eur. Pri výške nájomného 100,- eur za rok 2019 za jeden podiel činí celková suma pre žalobkyňu 1.062,50 eur.

47. Po zohľadnení premlčania nároku žalobkyne z bezdôvodného obohatenia za rok 2017, okresný súd správne priznal žalobkyňi ňou uplatnené nároky za rok 2018 vo výške 1.593,75,- eur a za rok 2019 vo výške 1.062,50 eur, t. j. spolu vo výške 2.656,25 eur. V tejto súvislosti súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní správne poukázal na vyjadrenie štatutára žalobcu na pojednávaní dňa 15.6.2018 vo veci sp. zn. 16C/95/2017, kde dotknutý štatutár žalobcu jasne uviedol, že valné zhromaždenie sa dohodlo, že bude vyplácať jednotlivým podielovým spoluvlastníkom náhradu podľa hospodárskeho výsledku a túto výšku potom vynásobia počtom podielov ...“výpočet vyplácania sa robí podľa podielových spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XXXX, na ktorom je najväčšia výmera pozemkov a podľa toho, aký spoluvlastnícky podiel ten ktorý podielový spoluvlastník má sa mu vyplatí náhrada“. Súd vychádzal nielen predložených listín, ale aj z výsluchu osoby pôsobiacej u žalovaného v pozícii účtovníčky žalovaného H. F., z ktorého výška vyplácaného nájomného ostatným prenajímateľom (spoluvlastníkom nehnuteľnosti) taktiež vyplynula.

48. K ďalšej odvolacej námietke žalovaného – tvrdenie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v súvislosti s prevodom podielov na nehnuteľnostiach vedených na LV č. XXXX a LV č. XXXX na jej dcéru G. B. - odvolací súd len v stručnosti poukazuje na ust. § 134 ods. 2 Obč. zák., z ktorého je zrejmé, že ak sa prevádza nehnuteľná vec na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo vkladom do katastra nehnuteľností, pričom dcéra žalobkyne nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam darovacou zmluvou, ktorá bola zavkladovaná až dňa 17.1.2023. V relevantnom období (z hľadiska predmetu tohto konania) tak žalobkyňa bola vo vzťahu k dotknutým nehnuteľnostiam podielovou spoluvlastníčkou.

49. Podľa § 386 písm. b) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.  
50. Podat' odvolanie je oprávnená strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Toto subjektívne procesné oprávnenie však nemá strana, v neprospech ktorej rozhodnutie súdu nevyznelo, a ktorá týmto rozhodnutím nebola dotknutá vo svojich právach. Žalobkyňa podala odvolanie voči celému rozsudku, t. j. voči výroku I., II. aj III., domáhajúc sa jeho zmeny. Výrokom I. však nebola žalobkyňa spôsobená žiadna ujma na jej právach, naopak dotknutým výrokom jej bolo vyhovené. Nadväzne nie je žalobkyňa subjektívne oprávnená podať proti tomuto výroku odvolanie (§ 359 a contrario), a preto v danej časti muselo byť jej odvolanie odmietnuté podľa § 386 písm. b) CSP ako podané neoprávnenou osobou.

51. Napokon ako náležitý vyhodnotil odvolací súd aj výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý ako závislý (výrok) od rozhodnutia/výroku vo veci samej (§ 379 písm. a/ CSP) následne taktiež preskúmal. Dôvodne totiž súd prvej inštancie aplikoval (určujúcu) zásadu úspechu v spore.

52. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol (§396 ods. 1 CSPO v spojení s § 262 ods. 1 CSP a ô 255 ods. 1 CSP) tak, že strany nemajú nárok na ich náhradu. Procesnému výsledku v odvolacom štádiu konania – neúspech oboch sporových strán vo vzťahu k ich meritórnym odvolaniam – totiž najviac zodpovedá takto zvolené riešenie náhrady trov odvolacieho konania.

53. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.